

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2020/21

Destinace (země, město): Francie, Aix-en-Provence

Jméno, příjmení: Kateřina Malečková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Aix-Marseille Université, UFR ALLSH, Département d'Etudes slaves

1. Popis pracoviště a zázemí na univerzitě

Lektorka českého jazyka a reálií působí na Filozofické fakultě Univerzity Aix-Marseille (UFR ALLSH – *L'Unité de Formation et de Recherche Arts, Lettres, Langues et Sciences Humaines*), která se nachází v jihofrancouzském městě Aix-en-Provence. Místní univerzita, dříve nazývaná *Université de Provence*, je od roku 2012 sloučena s univerzitou v Marseille, a tvoří tak největší univerzitní komplex ve Francii. Lektorát českého jazyka a literatury je zahrnut pod katedrou slovanských studií (*Département d'Etudes slaves*). Většina stálých vyučujících katedry jsou odborníky na ruský jazyk a literaturu, vedoucí katedry Charles Zaremba se věnuje především polské literatuře a slovanské lingvistice. Vlastní výuku slovanských jazyků (tedy výuku češtiny, polštiny, bulharštiny, srbštiny, chorvatštiny a ruštiny) zajišťují výhradně lektori – rodilí mluvčí daných jazyků, kteří jsou zaměstnáváni na dobu určitou. Pedagogičtí pracovníci se scházejí několikrát do roka na organizačních a pedagogických schůzkách, dále se účastní celouniverzitních akcí, např. dnů otevřených dveří pro nové uchazeče o studium a úvodních schůzek se studenty na začátku akademického roku.

Za běžných okolností, tedy v době prezenční výuky, probíhá výuka češtiny v moderně vybavené učebně (s dataprojektorem, reproduktory, tabulí a internetovým připojením). Zázemí pro lektory slovanských jazyků se nachází ve sborově sdílené s lektory jiných jazyků. Na příruční

knihovnu a učební pomůcky zde mnoho místa nezbyvá, a proto jsou lektori nuceni své lekce připravovat spíše z domova. K dispozici je také studovna nedaleké univerzitní knihovny, kde se nachází i mnohé české jazykovědné příručky, učebnice či česká beletrie. Mezi vybavení českého lektorátu patří notebook, inkoustová tiskárna a laminovací přístroj, které byly pořízeny z finančních prostředků DZS.

2. Výuka českého jazyka a reálií

a) jazyková výuka

Češtinu zde není možno studovat oborově, je nabízena pouze jako povinně volitelný nebo volitelný předmět v rámci LANSAD – *Langues pour spécialistes d'autres disciplines (Jazyky pro specialisty jiných oborů)*, a to ve třech úrovních:

Název kurzu	*Vstupní úroveň	*Výstupní úroveň	Počet studentů 2020/2021
<i>Initiation 1, 2</i> (začátečník)	-	A1/A2	19
<i>Intermédiaire 1, 2</i> (mírně pokročilý)	A1/A2	A2/B1	5
<i>Continuant 1, 2</i> (středně pokročilý)	A2/B1	B1/B2	4

*Vstupní i výstupní úrovně jsou orientační.

Výuka českého jazyka probíhá jednou týdně, časová dotace lekce je 150 minut. Výuka všech nepovinných či volitelných jazyků se z nařízení rektora univerzity odehrává až v podvečerních hodinách (16.30 h–19 h), což pro výuku cizího jazyka není ideální čas. Problematickým se jeví i fakt, že studenti mohou každý semestr libovolně měnit volitelný/nepovinný jazyk. Pokud však během svého tříletého bakalářského studia vyčerpají všech šest modulů češtiny, nemohou v navazujícím magisterském studiu dále v češtině pokračovat (nelze si opakovaně zapsat stejný modul).

Lektorka se na začátku akademického roku seznámí s úrovní dané skupiny a poté sestaví učební plán. Studenti letos pracovali primárně s českou učebnicí *Čeština expres 1 a 2* autorky Lídy Holé a s doplňujícími materiály z jiných učebnic (*Česká čítanka, Adaptovaná česká próza, New Step by Step, Basic Czech, Communicative Czech* aj.).

V tomto akademickém roce probíhala výuka českého jazyka a reálií distančně prostřednictvím aplikace Zoom (synchronní část výuky) a univerzitní platformy Ametice. Zde lektorka vytvořila pro každý předmět sdílený prostor, kam průběžně umísťovala studijní materiály, aktivity pro (auto)evaluaci, výuková videa, komentované prezentace, výklad nové látky, interaktivní cvičení atd. Sami studenti byli také vyzváni k tvorbě příspěvků v češtině a v chráněném prostoru této platformy měli možnost diskuze. Lektorka pro studenty pravidelně vytvářela interaktivní cvičení pomocí aplikací Wordwall, Jamboard, Kahoot, Quizlet aj., které sloužily k upevnování učiva a k (auto)evaluaci. Změny se dočkala i podoba závěrečné zkoušky – studenti neměli možnost skládat písemnou zkoušku prezenčně – lektorka vytvořila test zahrnující různé typy otázek a testovaných jazykových kompetencí přímo v platformě Ametice.

b) výuka českých reálií

Lektorka vedla v podzimním semestru kurz o českých reáliích (*Civilisation tchèque*) s časovou dotací 1,5 hodiny týdně. Zápis na tento předmět je otevřen všem studentům univerzity v bakalářském i magisterském studijním programu, v tomto akademickém roce si jej zapsalo 13 studentů. Kurz si klade za cíl seznámit posluchače s českou historií 20. století a s významnými představiteli uměleckého, vědeckého, kulturního a politického života. Distanční forma výuky umožnila krátké intervence vybraných hostů-pamětníků, kteří studentům během videokonferencí zprostředkovali svoje osobní zkušenosti a prožitky týkající se významných českých událostí. Studenti možnost interakce s pamětníky velmi ocenili.

3. Doplňující aktivity související se šířením povědomí o českém kulturním dědictví v zahraničí

Navzdory nepříznivým okolnostem spojeným s uzavřením univerzity a zastavením společenského života ve Francii se i v akademickém roce 2020/21 na lektorátu českého jazyka v Aix-en-Provence zrealizovalo několik kulturně-vzdělávacích akcí.

Lektorka pokračovala ve spolupráci s krajským spolkem *Amitié franco-tchèque*, v září a v červnu se podařila uskutečnit prezenční setkání české krajské školy. Během zářijového setkání se žáci věnovali tématu železná opona a zúčastnili se mezinárodní výtvarné a literární soutěže inspirované knihou Petra Síse *Zed'. Jak jsem vyrůstal za železnou oponou*, kterou vyhlásil spolek Česká škola bez hranic. Mezi oceněnými se objevily dvě žákyně našeho jihofrancouzského spolku (3. místo a zvláštní cena poroty).

Lektorka zůstala nadále v kontaktu s českou komunitou i s francouzskými příznivci českého jazyka a kultury prostřednictvím svého projektu na sociální síti Tchèque-en-Provence. Kromě pravidelných příspěvků, týkajících se českého jazyka a připomínajících česká významná výročí a aktuální dění, realizovala i živá vysílání – např. vánoční vysílání *Causerie de Noël* s českými spisovateli Lenkou Horňákovou-Civade a Martinem Danešem či velikonoční speciál určený zejména dětskému obecenstvu.

Dne 15. listopadu 2020 se lektorka účastnila, v tandemu s předním francouzským bohemistou prof. Galmichem, mezinárodního maratonu čtení díla Jana Amose Komenského u příležitosti 350. výročí myslitelova úmrtí – *Reading Comenius Universally: Whole World Reads Comenius / Celý svět čte Komenského*.

4. Spolupráce s krajskými spolky a českými kulturními a diplomatickými institucemi

Kromě výše zmiňované dlouhodobé spolupráce se spolkem *Amitié franco-tchèque* lektorka v tomto roce navázala užší spolupráci s českým honorárním konzulátem v Marseille ve věci budování české knihovny. V březnu 2021 se účastnila tradičního setkání lektorů pořádaného Českým velvyslanectvím v Paříži, během něhož zasedala komise pro výběr kandidátů na letní školy slovanských studií v České republice. Lektorka také spolupracuje se spolkem Česká škola bez hranic: vypracovala posudky soutěžních prací překladatelské soutěže Cena Josefa Palivce, které se zúčastnili žáci České školy bez hranic Paříž a studenti českých sekcí v Nîmes a Dijonu. Podílela se také na přípravě olympiády v českém jazyce pro žáky českých škol v zahraničí či tvorbě a realizaci metodického semináře *Jak efektivně vést online výuku vícejazyčných žáků ve školách v ČR a v českých školách v zahraničí*, který je v procesu akreditace MŠMT.